



Vrouwen in Leiderschaps bediening

Een Standpuntverklaring voor Rafaël Rivierenlanden

**(Overgenomen van the International church of the Foursquare gospel, waarvan Rafaël
deel uitmaakt)**

VROUWEN IN LEIDERSCHAPSBEDIENING

Een uiteenzetting voor Rafaël Rivierenlanden

(Overgenomen van the International Church of the Foursquare Gospel, waarvan Rafaël deel uitmaakt)

De Internationale Church of the Foursquare Gospel heeft, vanaf haar oprichting, de plaats van de vrouw in het ambt en leiderschap bevestigd. Deze verstandhouding heeft vrouwen posities verschaft in alle hoedanigheden in de plaatselijke kerk, op het zendingsveld en op alle bestuursniveaus van het Foursquare lichaam. De bedoeling van dit artikel is om een kort overzicht te geven van wat wij geloven wat de Bijbel zegt over vrouwen, en in het bijzonder over vrouwen in leiderschapsbediening.¹

VROUWEN IN DE BIJBEL

Wij Christenen, leven in de bedeling van het Nieuwe Verbond, dat begon op de Pinksterdag (Handelingen 2). Bij het citeren van Joël 2 merkt Petrus op, dat **“zelfs op mijn dienstknechten en mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten ”** (Hand. 2:18).² Dit is misschien waarom Lukas opmerkt, dat er ook vrouwen waren onder diegenen die met de Heilige Geest vervuld werden op die dag (Hand. 1:14); en waarom hij opmerkt: **en Saulus verwoestte de gemeente, en hij ging het ene huis na het andere binnen en sleurde mannen en vrouwen mede** (Hand. 8:3); en waarom hij ook opmerkt, dat **Filippus, de evangelist, had vier ongehuwde dochters, die profetessen waren** (Hand. 21:8-9). Het is ook interessant te merken, dat waar Lukas in Handelingen 8:4 zegt: **Zij dan die verstrooid werden, trokken het land door, het evangelie verkondigende....**, hij gedeeltelijk de vrouwen insloot die Paulus, volgens het voorafgaande vers 3, naar de gevangenis meesleurde.

De waarde van zowel het mannelijke als het vrouwelijke wordt in het Scheppingsverhaal aangetoond. Daar wordt duidelijk gemaakt, dat de mensheid bestaat uit zowel mannelijk als vrouwelijk—**En God schiep de mens naar Zijn beeld ... man en vrouw schiep Hij hen** (Gen. 1:27). **Beeld** impliceert hier “weerspiegeld” en overgedragen gezag; dus, mannen en vrouwen samen weerspiegelen diverse eigenschappen van God zoals verstand, persoonlijkheid, vrije wil en intelligentie en ze treden op als Gods gevolmachtigde autoriteiten op aarde. Hun gemeenschappelijkheid in redding en geestelijke bekwaamheid wordt door Paulus duidelijk gesteld in Galaten 3:28 -- **hierbij is geen sprake van... mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus.**

In het Oude Testament staan vrouwen hoog aangeschreven, met inbegrip van vrouwen in leiderschap. Als de hogepriester Hilkia in 621 *V.C.* het verloren wetboek vindt, geeft Koning Josia er de voorkeur aan, de Heer te laten raadplegen door Hulda, de profetes die in het profetenambt functioneert samen met Jeremia en Sefanja (2 Kon. 22:8-20). **Debora, een profetes**, is door God gezalfd om als een van de richters, Israël te leiden (Richteren 4); haar helper, Barak, herkent haar gave / roeping en onderwerpt zich aan haar primaire leiderschapsrol (Richteren 4:8). De vrouw in Spreuken 31 wordt geprezen om haar hoge kwaliteiten – zij is fijngevoelig (vs. 20); zij heeft kracht, waardigheid en wijsheid (vs. 25-26); **zij houdt toezicht op de gang van haar huishouding** (vs. 27); zij weet goede prioriteiten te stellen (vs. 30); en **haar daden roemen haar in de poorten** (vs. 31).

Roberta Hestenes merkt op, dat er sterk leiderschap is van vrouwen in ieder belangrijk stadium in de geschiedenis van Israël vanaf Sara (Genesis 17:15-21; 21:12) tot Miriam (Exodus 15:20) tot Debora (Richteren 4-5) tot Hulda (2 Kon. 22:14-20) tot Ester, wiens oom [*sic*] Mordekai vermoedde, dat zij door God gezonden werd en met het oog op deze tijd de koninklijke waardigheid verkregen had (Ester 4:14).³

Tijdens Jezus' bediening, trekken vrouwen doorgaans met Hem rond; zij worden vergeven, genezen en onderwezen (Lukas 8:1-3); en ze staan ten slotte bij het Kruis. Het is tot Maria Magdalena, dat de opgestane Jezus als eerste zegt, **“maar ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God”** (Joh.20: 17). Het is ook een vrouw die model staat als een belangrijk voorbeeld van toegewijd discipelschap, **“Marta, Marta.... slechts één ding is nodig; want Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat van haar niet zal worden weggenomen”** (Lukas 10:42).

¹ Wegens de omvangrijkheid van dit onderwerp, pretendeert dit niet een uitputtende exegetische verhandeling te zijn; maar het is een wetenschappelijk *overzicht* van sleutelpunten en van de *essentie* van bijbelpassages relatief tot dit onderwerp.

² Alle schriftplaatsen, tenzij anders aangegeven, zijn uit de Nieuwe Vertaling van het NBG.

³ Roberta Hestenes, “Scripture and the Ministry of Women,” *Theology, News & Notes* (Pasadena, CA: Fuller Theological Seminary, December, 1978.), 9.

We moeten veel van onze stereotype gedachtegangen af, zoals:

vrouwen in de Bijbel zijn tweederangs burgers, net iets hoger in rang dan slaven, slechts belast met het behartigen van hun huishoudelijke taken, het baren en voeden van kinderen, en zorgdragen voor de lichamelijke begeerten van hun mannen. Zoals in het geval van andere stereotypen, zullen we ontdekken, dat als we alle Bijbelse bewijzen bekijken, deze wijd verbreide generalisatie, fout zal blijken te zijn.... vrouwen zijn volwaardige partners in de strijd en zegen, kansen en verantwoordelijkheden van het leven. Vrouwen zijn ook mensen.⁴

Evenals God ernaar verlangt mannen te bevrijden en in te zetten, zo verlangt Hij ernaar vrouwen te bevrijden en in te zetten. **Maria, met de bijnaam: van Magdala, van wie zeven boze geesten uitgegaan waren** (Lukas 8:2), gebruikt haar vrijheid niet slechts om Jezus tijdens Zijn rondtrekkende bediening financieel te steunen (Lukas 8:3), maar zoals reeds gezegd, wordt zij het eerste uitverkoren vat aan wie Jezus opdracht geeft de Elven te berichten, dat Hij leeft (Johannes 20:11-18). (Zie ook de wijze waarop Jezus vrouwen verheft door hun specifiek **zusters** te noemen als deel van Zijn geloofsfamilie [Matth. 12:50].)

DE VROUW IN NIEUWTESTAMENTISCHE LEIDERSCHAPSBEDIENING

De Bijbel stelt dat de mensheid beiden mannen en vrouwen nodig heeft om compleet te zijn en, dat een vrouw van gelijke waarde en hoedanigheid is voor God (Genesis 1:27). Vrouwen zijn dus evenzeer bekwaam leiderschapsrollen op zich te nemen. Het Nieuwe Testament geeft voorbeelden van verschillende vrouwen in leiderschapsbediening.⁵

FEBE –

Paulus noemt Febe een **diakonon van te kerk te Kenchreae** (Romeinen 16:1). De meerderheid van geleerden zijn het er over eens, dat *diakonon* vertaald moet worden met **diaken** en niet met **dienares** (NBG). “*Diakonon*... wijst naar een erkende bediening of positie van verantwoordelijkheid in de gemeente.”⁶ “Het gebruik van Paulus van de mannelijke term *diakonos* suggereert niet slechts het bestaan van een orde van vrouwelijke diakenen, maar ook, dat vrouwen ingesloten waren in dezelfde orde als mannelijke diakenen.”⁷ “Febe was een diaken... er wordt hier beweerd, dat de bestemming van een vrouw als diaken.... de erkenning betekent, dat iemands bediening zal toenemen in zijn uitwerking en invloed op de hele vergadering waarin deze persoon zich beweegt.”⁸ Brown’s bewering lijkt gesteund door I Timoteüs 3:11. Te midden van de beschrijving van de kwalificaties voor leden van het diaconaat, zegt Paulus, **Evenzo moeten de vrouwen...**; het betreft hier niet de vrouwen van diakenen, maar vrouwen in het ambt van diaken, besproken in vs. 8-10. De belangrijkheid van dit ambt zien we in Filippenzen 1:1 waar Paulus **de opzieners en diakenen** aanspreekt als diegenen die tezamen verantwoordelijkheid dragen voor de kudde te Filippi.

Diakenen /diaconessen zijn dus volwassen mannen en vrouwen die een geaccepteerde kerkelijke leiderschapspositie bekleden, en wiens voornaamste leiderschapsrol administratie en praktische dienstverlening insluit (cf. I Korintiërs 12:28). Wanneer de Zeven uit Handelingen 6 voorlopers zouden zijn van dit later ontwikkeld ambt zien we, dat diakenen hun plaats in kunnen nemen tussen de evangelisten en apostelen in het weerleggen, verkondigen en dopen. Het feit dat Febe in een officiële leiderschapsrol is wordt verder door Paulus’ mededeling ondersteund, dat **zij zelf heeft velen, ook mij persoonlijk, bijstand verleend** (Romeinen 16:2). **Weldoener** (verlener van bijstand, Grieks, *prostatis*) betekent begunstiger, beschermer, leider of regeerder, Paulus zelf had kennelijk baat bij haar leiderschap.

⁴ David Hubbard, “The Stereotyped Female,” *Theology, News & Notes* (Pasadena, CA: Fuller Theological Seminary, June, 1975), 9.

⁵ Na een eerlijke bijbelse analyse van deze bedieningen moet geconcludeerd worden dat het *aantal* vrouwen betrokken in leiderschapsbediening lager is dan het *aantal* betrokken mannen. Dit maakt het vrouwelijke leiderschap evenwel er niet minder om.

⁶ James J. G. Dunn, *Word Biblical Commentary – Romans 9-16* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1988), 886.

⁷ Colin Brown, *Dictionary of New Testament Theology – Volume 3* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1979), 1065

⁸ Jack Hayford, *On The Question Of A Woman’s Place in Church Leadership* (Van Nuys, CA: unpublished manuscript; The Church on the Way), 5.

DE DOCHTERS VAN FILIPPUS –

Filippus, de evangelist... had vier ongehuwde dochters, die profetessen waren (Handelingen 21:9). In Handelingen 15:32, gebruikt Lukas in het Grieks dezelfde wortel en een gelijkwaardige constructie om te beschrijven, dat **Judas en Silas, zelf ook profeten waren**. Het lijkt dan alsof deze vrouwen de toenmalige officiële Kerkelijke functie van profeet bekleedden (Efeziërs 4:11).⁹ Debora (Richteren 4.4), Hulda (2 Koningen 22:8-20) en Anna (Lukas 2:36) waren ook vrouwelijke profeten.

EUODIA EN SYNTYCHE –

Paulus merkt op: Euodia en Syntyche **hebben tezamen met mij gestreden in het evangelie** (Filippenzen 4:3) “Hebben gestreden... suggereert enerzijds, gezamenlijk strijden in het prediken van het evangelie, anderzijds het delen in het lijden, dat een gevolg is van die strijd.”¹⁰ Van hen word gezegd, dat ze deelgenoten waren **naast Clemens en mijn overige medewerkers**.

AQUILA EN PRISCA –

Van dit echtpaar team wordt gezegd, dat ze Paulus’ **medearbeiders in Christus Jezus** waren (Romeinen 16:3). **Medearbeiders** is een favoriete term van Paulus voor een metgezel, vooral een die deelgenoot is in de prediking (cf. I Tessalonicenzen 3:2). In Romeinen 16:5 staat dat er **een gemeente bij hen aan huis** was. Historisch gezien kon dit betekenen, dat zij toezicht hadden over (herders waren van) de geregelde samenkomsten. (Zie verder **Filemon en Nymfa** hieronder.) In Efeze zien we ze met elkaar in actie als onderwijsteam, bezig **Apollos de weg Gods nauwkeuriger uit te leggen** (Handelingen 18:26). Het feit dat telkens wanneer Priscilla en Aquila genoemd worden, Priscilla’s naam meestal eerst genoemd wordt zinspeelt op de mogelijkheid, dat zij meer spreekvaardigheid bezat of, dat ze de meer erkende openbare leraar was van hun tweeën.¹¹

FILEMON EN NYMFA –

Dit exegetisch voorstel wordt met wat voorzichtigheid gepresenteerd, omdat de conclusies aarzelend zijn. Filemon :2 is gericht aan **Filemon ... en aan de gemeente te uwen huize**. Uitleggers variëren in opvatting over welke rol Filemon hier eigenlijk bekleedt, maar velen verstaan er onder, dat hij de gastheer /herder is van een gemeente die in zijn huis te Kolosse samenkomt. Als dit het geval is, dan werkt Nymfa waarschijnlijk in dezelfde hoedanigheid in Laodicea, want Paulus zegt: **Groet ... ook Nymfa met de gemeente bij haar aan huis** (Kolossenzen 4:15).

JUNIA(S) –

Romeinen 16:7 vermeldt **Andronikus en Junias ... onder de apostelen in aanzien**. Alhoewel er een exegetisch debat is of **Junia(s)** een samentrekking is van de mannelijke naam, **Junianus**,¹² kan deze mannelijke vorm nergens anders gevonden worden. Het meest vanzelfsprekend is om het te nemen (zoals het was tot aan de Middel Eeuwen) voor de naam van een vrouw. Chrysostomos zegt van Junia, “O! Hoe groot is de toewijding van deze vrouw, dat ze waardig geacht wordt door de apostel te worden genoemd!”¹³ **Andronikus en Junia(s)** vormen kennelijk een vooraanstaand team dat samen werkt als apostelen.¹⁴

Tenslotte is het vermeldenswaardig, dat er vrouwen voorkomen in het geslachtsregister van Jezus volgens Matteüs (Matteüs 1:1-16) en dat vrouwen een rol hebben bij de verschijningen na de opstanding (Lukas 24:1-12).

⁹ Dit ambt is te onderscheiden van het fundamentele profetische ambt (Efeziërs 2:20).

¹⁰ Gerald F. Hawthorne, *World Biblical Commentary – Philipians* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1983), 180

¹¹ Zie Dunn, *op. Cit.*, 892; F. L. Godet, *The Epistle To The Romans*, (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1970 reprint), 490

¹² Het standpunt van de NIV, RSV en NASB, is **Junias**. De uitgaven van NRSV en NKJV geven de voorkeur aan de vrouwelijke lezing, **Junia**.

¹³ Citaat uit Chrysostomos’ originele bron in Florence Gillman, *Women Who Knew Paul* (Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1992), 67. Chrysostomos was een zeer gerespecteerde 4^{de} eeuwse patriarch van Konstantinopel. Hij schreef overvloedig uiteenzettingen over de brieven van Paulus.

¹⁴ Zie Dunn, *op.cit.*, 984.

We vestigen ons aandacht nu op een onderzoek van drie Nieuw Testamentische passages die een sterke invloed hebben op iemands geloof met betrekking tot vrouwen in leiderschapsbediening.

I Korintiërs 11:2-16 –

Deze paragraaf behandelt de dynamiek van waardige aanbidding en hoe verantwoordelijkheid binnen relaties zulke aanbidding beïnvloedt. In relaties is de verantwoordelijkheid primair een zaak van man /vrouw of echtgenoot /echtgenote. We kunnen er niet absoluut zeker van zijn, omdat het bijbels Grieks slechts een woord voor man /echtgenoot (*aner*) en vrouw /echtgenote (*gune*) heeft. Context geeft de eindbepaling, maar in deze passage staat de context toe: de één / de ander of beiden.¹⁵ Daar de meerderheid van Engelse vertalingen een voorkeur heeft voor **man /vrouw** beginnen we met de veronderstelling, dat dit voornamelijk een probleem van geslacht is.

Hoewel mannen zowel als vrouwen op onwaardige wijze kunnen aanbidden (vs. 4-5), waren het voornamelijk de vrouwen die aanbaden op een manier die schande bracht op Christus en op andere leden van de gemeente (vs. 5). Ze deden dat door hun traditionele sluiers af te leggen en zodoende erden ze kennelijk niet de mannen in de gemeente met onderling respect, zoals geleerd werd in Efeziërs 5:21 (vs. 6-9, 11-12).¹⁶ Paulus merkt verder op, dat het eren van de culturele dynamiek, gekoppeld aan waardige aanbidding, een mens autoriteit in de Geest geeft; weerspanning verspeelt ware geestelijke autoriteit (vs. 10).

We weten niet helemaal zeker waarom dit probleem zich manifesteerde bij de vrouwen, maar het was waarschijnlijk het gevolg van een misbruik van hun nieuwgevonden vrijheid in Christus – een vrijheid die hun een betekenisvolle deelname aan leiderschap en gemeente gaf, maar een vrijheid waarin ze nog niet voldoende onderwezen waren door de apostolische leiding (let op Paulus' gebruik van **echter** [NBG] /**doch** [SV] als inleiding in vs.3).¹⁷ Waardige aanbidding is nooit op wetteloosheid gebaseerd.

Zoals hierboven is opgemerkt, is het mogelijk, dat Paulus een zaak aansnijdt van de getrouwde man/ vrouw. Als dit waar is dan gebruikt hij, wanneer hij zegt **iedere** [gehuwde] **vrouw, die blootshoofds bidt of profeteert, doet haar hoofd schande aan, want zij staat gelijk met ene, die kaalgeschoren is**, een voorbijgaand cultureel gebruik (het dragen van een sluier)¹⁸ om een tijdloos principe te onderwijzen, n.l. vrouwen moeten hun mannen eer betonen, privé en in het openbaar. Zulk respect is een deel van waardige aanbidding. Dit geeft een echtgenoot niet het recht haar te domineren of te misbruiken (vs. 11-12), maar het geeft ook de vrouw niet het recht de inbreng van haar man in hun relatie te negeren. **Leert de natuur zelf niet, dat, ... indien een** [gehuwde] **vrouw lang haar draagt, dit een eer voor haar is?** (vs. 14-15). Dit is de manier waarop Paulus zegt, dat de beschrijving van een vrouw met een sierlijke haardos aantoonde dat zij het meest natuurlijk is wanneer haar hoofd "bedekt" is – d.w.z., als zij leeft in een Geestvervulde en respectvolle houding tegenover haar man (cf. Efeziërs 5:15-33).¹⁹ Dit wordt gestaafd door de verwijzing naar het afleggen van de sluier (vs. 10), want in Korinte betekende dit ook opstandig en weerspanning zijn; het liet een zondige indruk op de gemeenschap achter, speciaal wanneer het tegenover iemands echtgenoot gedaan werd. Het leidde de aandacht af van de opdracht aan de Gemeente om Jezus waardig te aanbidden. Dergelijke opstandigheid is even schandelijk als dat, een (gehuwde) vrouw letterlijk haar hoofd kaal zou scheren, en zo prostitutie in de antieke maatschappij toegeven -

¹⁵ Het gebruik van *aner* /*gune* kan zelfs binnen een paragraaf wisselen zoals te zien is bij NRSV in vers 3. (Noot van de vertaler: Een zelfde probleem doet zich in het Nederlands voor. Het verschil tussen "wife" en "woman" in het Engels, is in het Nederlands moeilijk weer te geven met het ene woord "vrouw").

¹⁶ Eervolle aanbidding in het oude Korinte betekende dat vrouwen gesluierd aanbaden (vs. 13). Onder andere het afleggen van hun sluiers, suggereerde in die cultuur, **1**) geen enkel onderscheid maken tussen mannen en vrouwen (hierin lag hun onbeleefdheid tegenover de man) en **2**) beduidde prostitutie (hierom de vermelding van het kaalscheren, een van de straffen tegen prostitutie [Numeri 5:18]; hierin lag hun gebrek aan eerbied voor Christus en Zijn Gemeente.

¹⁷ Zie Kenneth Chafin, *The Communicator's Commentary – Volume 7* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1985), 134-139.

¹⁸ De kwestie van het vaststellen van wat een cultureel beïnvloed gebruik is, of wat eeuwig geldige principes zijn, is niet altijd eenvoudig. Voor richtlijnen wordt aanbevolen Gordon Fee & Douglas Stuart, *How To Read The Bible For All Its Worth* Grand Rapids, MI: Academie Books, 1982), hoofdstuk 4, te lezen.

¹⁹ Hetzelfde principe van respect is natuurlijk van toepassing op de echtgenoot als aangegeven in Efeziërs 5.

zelfs aan de toeziende engelen (vs. 6-10).²⁰

Ongeacht of Paulus nu verwijst naar man/ vrouw en/ of gehuwden, over zijn standpunt valt niet te onderhandelen – **indien het er iemand om te doen is gelijk te hebben, wij hebben zulk een gewoonte niet, en evenmin de gemeenten Gods** (vs. 16).

I Korintiërs 14:33B-36—

Voor we beginnen, moeten we toegeven dat deze verzen moeilijk zijn en ietwat uit de toon vallen ten opzichte van het hoofd context (let op het gebruik van haakjes in de meeste moderne vertalingen). Sommige behoudende geleerden zien ze als een laagje vernis en voelen dat er “voldoende redenen zijn deze verzen als niet authentiek te achten.”²¹ Tekstbewijs ondersteunt evenwel hun echtheid.

Van bijzonder belang in deze paragraaf is vs. 35, **het staat lelijk voor een vrouw te spreken in de gemeente**. Buiten de context om en zonder het geheel van de Schrift in het oog te houden, lijkt dit beslissend. Maar slechts enkele hoofdstukken terug, spreekt Paulus over de passende wijze voor een vrouw om in de gemeente te spreken (I Korintiërs 11:5)! Hij verwijst dus naar een speciaal soort schandelijk spreken,²² maar geeft geen mandaat voor totale stilte in openbare samenkomsten; hij verbiedt volstrekt niet het vrouwelijke leiderschap, spreken of onderwijs.

Het schandelijk spreken wordt soms uitgelegd als verstorend spreken, gebaseerd op de traditionele zitplaatsindeling waarbij de vrouwen gescheiden zaten van de mannen; er wordt dus verondersteld dat de vrouwen hard naar de overkant riepen. Dit is echter onzeker, bovendien strookt het nauwelijks met de waardigheid van de Bijbel, dat het zich bezig zou houden met “het ouvreuseprobleem in een enkel plaatselijke gemeente”. Daarom is een meer aannemelijk oplossing, dat we te maken hebben met ordelijkheid, wederzijds respect en rust in de openbare samenkomsten (vs.34). Deze aspecten werden geschonden door de vrouwen²³ door het een of ander schandelijk, en misschien ook wel twistziek of arrogant spreken, dat voor de leiders verstorend en vernederend was (en mogelijk ook voor hun echtgenoten).²⁴ Deze passage maakt vrouwen die in de openbare bediening zijn niet monddood, maar verbiedt wel de aanwezigen het spreken op een verstorende manier of op een wijze dat het leiderschap schendt.

²⁰ Behalve dat Paulus de zaak van man/ vrouw of de zaak van echtgenoot/ echtgenote aansnijdt, zijn er ook andere exegetische problemen in deze passage zoals de betekenis van **hoofd** (vs. 3, et al) en om te begrijpen waarom Paulus een beroep op Genesis 1 & 2 doet (vs. 7-12). Deze argumenten zijn hoogst technisch en vallen buiten de beschouwing van deze verhandeling; er volgt een lijst van aanbevolen bronnen voor persoonlijke studie. Bij het trekken van uw eigen exegetische conclusies, is het raadzaam dit te doen in het licht van de hogere principes van bijbelse dienende liefde, van man /vrouw /echtpaar onderlinge afhankelijkheid in de relaties zoals het tussen Vader en Zoon getoond is. Zie ook het Addendum aan deze verhandeling.

Gilbert Bilezikian, *Beyond Sex roles* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1997 edition); Gordon Fee, *The First Epistle To The Corinthians* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co., 1987); Florence Gillman, *Women Who Knew Paul* (Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1992); Wayne Grudem, *Systematic Theology* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1994); Katherine Haubert, *Women As Leaders* (Monrovia, CA: MARC Publications, 1993); and Craig Keener, *Paul, Women and Wives* (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1995 printing).

²¹ Gordon Fee, *The First Epistle To The Corinthians* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co. , 1987), 702. Anderen zien vs. 33B –35 als het gedeelte tussen haakjes, dat aangeeft wat de Korintiërs leerden; deze leer wordt vervolgens door Paulus ontkend in vs. 36.

²² Terwijl we naar verschillende opties kijken, moeten we ons herinneren, dat Paulus klaarblijkelijk naar een of ander bijzondere soort spreken verwijst waar de Korintiërs van af wisten; helaas kunnen we zijn precieze verwijzing niet weten (cf. 2 Tessalonicenzen 2:5-6).

²³ Nogmaals, de *reden waarom* de vrouwen dit deden is onduidelijk. Het kan zijn dat de vrouwen overijverig waren. Hun Christendom gaf hun toegang (misschien voor het eerst) tot betekenisvol bijbels onderwijs alsook de kans vragen te stellen. Ze hadden mogelijk nog niet geleerd hoe in de openbare diensten fatsoenlijk om opheldering te vragen.

²⁴ Vs. 35 wijst erop dat de meerderheid van de verzamelden gehuwd was; Paulus geeft niet aan waar een ongehuwde vrouw hulp zou moeten zoeken om iets te begrijpen.

I Timoteüs 2:8-15 –

Timoteüs was de voorganger van de Gemeente te Efeze, waar hij aangesteld werd toen Paulus er op bezoek kwam omstreeks 63 AD. Het voornaamste doel van de brief is om Timoteüs te bemoedigen bij zijn moeilijke taak in het omgaan met foutieve leerstellingen en praktische problemen in de gemeente. Vele vertalingen beginnen deze paragraaf met vers 8, want het hoofdaccent van deze paragraaf is eraan te herinneren, dat beiden mannen en vrouwen verantwoordelijkheid hebben te bidden.²⁵ Om onvermelde redenen, werkt Paulus het probleem van de mannen niet verder uit maar in plaats daarvan vestigt hij zijn aandacht op **1)** het probleem dat de vrouwen verkeerde prioriteiten stelden, uitgedrukt door hun dracht, **met haarvlechten en goud of parelen en kostbare kleding** (vs. 9-10);²⁶ en **2)** hun houding tijdens het leren, in het onderwijs geven en in leiding geven in de gemeente (vs. 11-12).

Vele vrouwen te Efeze aanvaardden kennelijk de valse leraren aldaar. (I Timoteüs 5:13-16; II Timoteüs 3:6-7); zij matigden het zichzelf aan onderwijs te geven terwijl ze zelf nog onwetend waren en nog geen erkenning genoten in posities van leiderschap! Kunnen we nu beginnen te zien waarom, in vs. 11 en 12B, – **een vrouw**²⁷... **zich rustig, in alle onderdanigheid, [moet] laten onderrichten, ... ze moet zich rustig houden?** Het is weer een oproep om de juiste prioriteiten en het respect te handhaven, vooral ten aanzien van gemeentelijk leiderschap. Het woord *esuchios* betekent stilheid en kalmte, weergegeven als **In stilheid** (SV), **zwijgend** (Canisius) en **rustig** (NBG) en geeft dezelfde gedachte weer als in I Korintiërs 14:34. Vrouwen die **voor haar godsvrucht uitkomen** (vs. 10) moeten rustig blijven en, met een vreedzame geest, bereidwillig zijn onderwezen te worden – des te meer als ze leiders zijn.²⁸

Ik sta niet toe, dat een vrouw onderricht geeft (vs. 12). Dit kan geen absoluut verbod zijn, want in Titus 2:3-4 staat, **Oude vrouwen ... het goede onderrichtende, zodat zij de jonge vrouwen opwekken man en kinderen lief te hebben...** Vrouwen zijn volledig capabel om in het openbaar met gezag belangrijk onderwijs te geven over vraagstukken die het leven raken (zoals Priscilla deed met Apollos [handelingen 18:26]). Als dan nu I Timoteüs 2:12 geen absoluut verbod is, dan bedoelt Paulus volgens sommigen, **Ik sta niet toe dat een vrouw een man onderricht geeft.** Maar dat is niet wat de tekst zegt. (In de originele Griekse tekst is het duidelijk dat “**een man**” samen gaat met “**gezag heeft over**” maar en niet met “**onderricht geven**”). Het is een verordening dat men eerst zelf goed onderwezen moet zijn voordat men een onderwijsfunctie in de Gemeente op zich mag nemen. Het doorgeven van de dwalingen van valse leraren of het geven van richtlijnen die men niet zelf geleerd heeft is rampzalig en gefundeerd op misleiding.²⁹ Nogmaals, om niet vermelde redenen schonden vrouwen in Efeze kennelijk dit principe.

We gaan nu naar de tweede fout waarin de vrouwen vielen – **Ik sta niet toe, dat een vrouw ... gezag over de man heeft. Gezag hebben** is de vertaling van een interessant Grieks woord (*authentain*) dat alleen hier gebruikt wordt, maar door wereldlijke literatuur wordt bevestigd dat het mensen beschrijft die op eigen gezag handelen, of die met geweld autoriteit grijpen, veelal zoals bij het aanvoeren van een opstand. Over het geheel genomen zien we, dat Paulus stelt, dat niemand, man of vrouw, het op zichzelf moest nemen, met een heerszuchtige

²⁵ Paulus snijdt deze zaak aan omdat de mannen meer twistten dan dat ze in het openbaar aan het bidden waren (vs.8) en de vrouwen hadden meer aandacht voor kleding dan voor gebeden (vs. 9-10).

²⁶ Zo zijn de (domme) **vrouwtjes** (II Timoteüs 3:6). Cultuur zegt “Kleding maakt de vrouw”; de Bijbel zegt dat het een volwassen geest en goede daden zijn die dat doen en **zó... betaamt het vrouwen, die voor haar godsvrucht uitkomen – door goede werken** (I Timoteüs 2:10). Paulus merkt verder op, dat door het stellen van goede prioriteiten en doen van **goede werken** (I Timoteüs 5:10) de vrouwen kan beschermen van **met zonden beladen [te] zijn en gedreven [te] worden door velerlei begeerten** (II Timoteüs 3:6). Mogelijk bedoelt hij hetzelfde in de moeilijke I Timoteüs 2:15 tekst, **zij zal behouden worden, kinderen ter wereld brengende, indien zij blijft in geloof, liefde en heiliging, met ingetogenheid.** Als de gehuwde vrouw zich geeft in haar eervolle taken van kinderen baren en een goede huishouding runnen, eerder dan dat ze dom achter misleidende leraars aan loopt of te veel aandacht aan haar kleding en voorkomen besteedt, is er *gedeeltelijke* “redding” uit dwaling en is er geestelijke groei.

²⁷ De NRSV geeft in een kantlijnvertaling – **Een [gehuwde] vrouw moet zwijgend onderricht ontvangen, ... Ik sta niet toe dat een [gehuwde] vrouw ...gezag over haar man heeft.** Dit komt overeen met hetgeen er hierboven over I Korintiërs 11:2-16 is aangetekend; dit is een legitieme optie, het resultaat is door exegeten bereikt, die taalkundig en uitlegkundig dit gedeelte *primair* als een echtparen kwestie zien. Daarin leert Paulus de vrouwen nimmer te proberen hun mannen te domineren of over hen de baas te spelen. Zulke vrouwen schenden de principes van liefde en respect als in Efeziërs 5.

²⁸ Nogmaals, dit is een algemeen principe geldend ook voor mannen, maar hier is ons oogmerk de kwestie van vrouwen in leiderschapsbediening.

²⁹ De werkwoordsvorm bij **onderricht geven** duidt op iemand in een ambt met leerstellig gezag.

houding beslag te leggen op de autoriteit van het gemeentelijk leiderschap; dergelijke heerschappij, macht en poging tot overheersing is in strijd met de geest van de gehele Bijbel.³⁰

Paulus staft zijn inzicht door terug te grijpen op Genesis (**want** [vs.13]) omdat “zoals Adam elders de man vertegenwoordigde door wiens zonde de gehele mensheid onder de zonde kwam (Romeinen 5:12, 19), zo dient Eva als ‘vertegenwoordigster’ van de vrouw die, omdat zij door Satan misleid werd, **zondaar geworden** is”³¹

CONCLUSIE

Bij het afsluiten maken wij twee exegetische opmerkingen. De eerste heeft te maken met de aard van de Nieuw Testamentische brieven vanuit welke we de meeste van onze informatie krijgen. “Ze zijn niet in eerste instantie theologische verhandelingen; ze zijn ook geen handboeken van Paulus’ of Petrus’ theologie. Theologie ligt er wel bij in opgesloten, maar het is ‘taakgericht’, geschreven voor, of toegespitst op de taak die voorhanden is... het is altijd theologie ten dienste van een speciale behoefte.”³² Dit betekent dat het zeker niet elke kwestie of vraag die we hebben zal bespreken. We moeten het aan elkaar “plakken”.

De tweede opmerking heeft te maken met het feit, dat in het Nieuwe Testament de gegevens summier zijn. Blijkbaar heeft geen gemeente gevraagd, “Mag een vrouw oudste of leidinggevende zijn?” dus werd de zaak niet rechtstreeks behandeld. Onze gegevens moeten we verzamelen uit verwijzingen naar de functies van vrouwen. Brown zegt,

We zouden niet moeten vragen of er een formeel voorbeeld is, maar of er een Geestesgave of een behoefte is. Ten aanzien van de bediening van vrouwen, zouden we niet de functie moeten proberen te reproduceren die ze in het milieu van de eerste eeuw hadden. Liever zouden we moeten vragen wat hun status in Christus is, en welke gaven en kansen de Geest tegenwoordig in de gemeente aan vrouwen gegeven heeft.³³

Alhoewel we onze conclusies presenteren in de overtuiging, dat onze studie aangetoond heeft, dat de volle bewijslast van de Schrift bevestiging van vrouwen in leiderschapsbediening ondersteunt, als door God geroepen en begiftigd, presenteren we de conclusies met nederigheid. De Gemeente worstelt reeds eeuwen lang met deze geschilpunten, en in geen geval achten wij onze conclusies als “het laatste woord”. Niettemin willen wij opnieuw de stelling van die ICFG bevestigen, namelijk het toegewijd zijn aan het vrijzetten van vrouwen in leiderschapsbediening al naar gelang hun gaven en roeping, en om voortdurend wegen te ontwikkelen om vrouwen nog verder toe te rusten en vrij te zetten tot zulk een leiderschapsbediening. “**En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van mijn Geest op alle vlees; ... Ja, zelfs op mijn dienstknechten en mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten**” (Hand. 2: 17-18)³⁴

Hoogachtend,
Gary Matsdorf, Commitee Chairperson
John Amstutz, Vickie Becker, Sheri Benvenuti,
Beverly Brafford, Jeanie Cosby, Eloise Clarno,
Don Long, Ed Stanton, Ivy Stanton and Ron Williams

³⁰ Hier snijdt Paulus dit onderwerp aan in verband met de vrouwen, want het was in Efeze waar de vrouwen dit principe schonden; in III Johannes :9 is het **Diotrefes**. Het argument om te stellen dat **vrouwen mannen** niet het gezag moesten ontnemen is wellicht, dat het leiderschap in Efeze kennelijk merendeels (zo niet totaal) uit mannen bestond.

³¹ Gordon Fee, *1 and 2 Timothy, Titus* (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1988), 74. Degenen die de opvatting van het terugwinnend hoofdschap huldigen (zie addendum) zien hier een deel van Gods redenering om aan de “man” het hoofdschap te geven. De volgorde waarin hij geschapen is en niet zijn belangrijkheid in de scheppingsorde, geeft de man primaire verantwoordelijkheid in leiderschap. Zo werd er een structuur om verlossing te bewerkstelligen opgericht, met als doel het herstel van de oorspronkelijke gelijkheid.

³² Fee & Stuart, *op. Cit.*, 46

³³ Brown, *op. Cit.*, 1067.

³⁴ Deze verhandeling is bedoeld een uitgebreider onderzoek te zijn van de brochure **Women In Leadership Ministry** (Vrouwen In Leiderschapsbediening), verkrijgbaar bij de National Church Resource Centre of the ICFG te (213) 989-4481 (telefoon nummer?)

ADDENDUM

De focus van dit stuk is, bijbelse ondersteuning te geven aan vrouwen in leiderschapsbediening. We hebben geconcludeerd, dat dergelijke ondersteuning te vinden is in de Schriften. Gezien de beperkte omvang van onze studie, realiseren we ons, dat er een aantal belangrijke en relevante zaken zijn blijven liggen. Zaken, ondermeer zoals:

1) **Het verschil tussen voorschrijvende en beschrijvende bijbelse passages.** Hoe we een bijbelse passage moeten verstaan houdt hiermee verband. Met betrekking tot ons onderwerp, moeten we vragen, “Noemt en beschrijft deze passage alleen maar vrouwen in leiderschap of, leert en schrijft het ons voor hoe we de rol en plaats van vrouwen in zulke bedieningen moeten verstaan?” Bijvoorbeeld, Romeinen 16:1 beschrijft Febe als **dienares der gemeente /diakonon** (zie blz. 2), en laat ons daardoor zien, dat vrouwen als diaken kunnen functioneren; I Timoteüs 3:8-13 beschrijft hoe de diaken, Febe, zich zou moeten gedragen. De meeste teksten aangehaald in **Vrouwen In Nieuw Testamentische Leiderschapsbediening** zijn beschrijvende teksten die ons laten zien hoe de vroege Gemeente functioneerde; I Korintiërs 11, 14 en I Timoteüs 2 zijn voorschrijvende teksten zodat vrouwen in de bediening/ leiderschapsbediening zullen weten hoe men zich behoort te gedragen in het huis Gods (I Timoteüs 3:15).

2) **De relatie tussen Gods orde voor het gezin en Zijn orde voor Zijn Gemeente.** In de passages van Paulus over leiderschap, gaat hij er meestal van uit, dat de leiders gehuwd zijn.³⁵ Daarom schrijft hij de thuissituatie voor als proeftuin voor leiderschap (cf. I Timoteüs 3:4-5, 11-12). Aangezien de schepping van het gezin vooraf ging aan het instellen van Kerkelijk leiderschap, is het eerste fundamenteel voor het laatste. Voor beiden seksen geldt, dat correcte gezinsrelaties fundamenteel zijn om correct leiding te kunnen geven in de Gemeente. Gehuwden die een leiderschapsbediening zoeken, moeten elk met hun eega /wederhelft, de bijzonderheden en invulling van de bediening uitwerken; ze moeten niet omwille van een bediening het huisgezin opofferen; ze moeten een bediening niet aangrijpen als vervanging voor het nakomen van hun plichten als man/ vrouw of vader/ moeder.

3) **Begrijpen dat er verschillende opvattingen zijn over posities en taken die mannen/ vrouwen of gehuwde mannen/ vrouwen eigen zijn.** Zoals in het **Vrouwen in de Bijbel** gedeelte hierboven opgemerkt is, geloven wij dat mannen en vrouwen medegelijken zijn, in het weerspiegelen van Gods beeld en in termen van hun geestelijke bekwaamheden. Wat betreft hun respectievelijke functies, zowel thuis als in de Gemeente, moeten we toegeven, dat er geen eenstemmigheid in inzicht is. In Foursquare komen we drie basisopvattingen tegen, allen met een bijbelse precedent.³⁶ Het eerste is *complementarianisme*, dit stelt dat mannen en vrouwen naar hun aard gelijk zijn maar verschillend in functie. Ze zijn complementaire partners en er wordt prioriteit gegeven aan (gehuwde)mannen om leiding te geven, zowel in de Gemeente als thuis. Ten tweede is er het *egalitarianisme*, dat stelt dat mannen/ vrouwen/ echtgenoot/ echtgenote gelijk zijn naar aard en functie en dus volstrekt medepartners zijn in leidinggeven, zowel in de Gemeente als in het gezin. De derde visie is het *terugwinnend hoofdschap*, dat in het hoofd-zijn van de man een instrument ziet waardoor er herstel kan komen voor een verloren en beschadigd partnerschap, en om het tot zijn oorspronkelijk beeld terug te brengen waarin de verantwoordelijkheid aan man en vrouw gelijkelijk gegeven is.³⁷

Met zo'n verscheidenheid van opvattingen bij Bijbelvaste Christenen onder ons, lijkt het ons goed weer eens een functionele verscheidenheid in gezin en Gemeente toe te staan en daarbij onze conclusies vast te houden in een zodanige geest dat *er eenheid is in hoofdzaken, verscheidenheid in bijzaken, en liefde in alle zaken*.

³⁵I Korintiërs 7:25-35 is een uitzondering. Hier geeft Paulus raad aan de ongehuwden.

³⁶ De verschillende inzichten inzake de thuissituatie komen hoofdzakelijk voort uit interpretaties van passages zoals Efeziërs 5:22-33; inzake leiderschap in de Gemeente, komen ze grotendeels voort uit interpretaties van passages als I Korintiërs 11:7-12 en I Timoteüs 2:13. Meer inzicht in deze schriftplaatsen en theologische zienswijzen, naast enkele praktische implicaties ervan, kunnen hierboven gevonden worden onder voetnoot #20. (Er is ook een vierde opvatting in het Christendom – *hierarchicallisme*, dit stelt dat mannen en vrouwen verschillen zowel in aard als functie; [gehuwde]mannen moeten altijd leiding geven, en [gehuwde]vrouwen dienen altijd te volgen. We vermoeden dat deze zienswijze binnen Foursquare op beperkte schaal voorkomt.

³⁷ Het terugwinnende hoofdschap ziet de gehuwde man als leidinggevend in zijn huisgezin en gewoonlijk mannen, maar niet uitsluitend mannen, als leidinggevend in de Gemeente. Het heeft als doel de gehuwde vrouw (en iedere andere vrouw) te verheffen tot een volledige partnerschap. Terugwinnend hoofdschap begint met schijnbaar *complementarianisme*, maar het eindresultaat is een geestelijk voortgebracht *egalitarianisme*.

LITERATUURLIJST

- Bilezikan, Gilbert, *Beyond Sex Roles* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1997).
- Brown, Colin, *Dictionary of New Testament Theology – Volume 3* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1997).
- Chafin, Kenneth, *The Communicator's Commentary – Volume 7* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1985).
- Dunn, James D.G., *Word Biblical Commentary – Romans 9-16* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1988).
- Fee, Gordon, *The First Epistle To The Corinthians* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co., 1987).
I and II Timothy, Titus I (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1988).
- Fee, Gordon and Stuart, Douglas, *How To Read The Bible For All Its Worth* (Grand Rapids, MI: Academic Books, 1982).
- Gillman, Florence, *Women Who Knew Paul* (Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1992).
- Godet, F.L., *The Epistle To The Romans* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1970 reprint).
- Grudem, Wayne, *Systematic Theology* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1994).
- Haubert, Katherine, *Women As Leaders* (Monrovia, CA: MARC Publications, 1993).
- Hawthorne, Gerald, *Word Biblical Commentary – Philippians* (Dallas, TX: Word Books, Publisher, 1983).
- Keener, Craig, *Paul, Women and Wives* (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1995).
- Knight, George III, *The Pastoral Epistles* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co., 1996 reprint)
- Van Cleave, Nathaniel, *The Vine and the Branches* (Los Angeles, CA: ICFG, 1992).